

NEWSLETTER

PRAWO SPÓŁEK I PODATKI – sierpień 2018

Obowiązki płatnika w związku z transakcjami z przedsiębiorcami korzystającymi z ulgi na start

I. Wątpliwości związane z korzystaniem z ulgi na start

Wprowadzona w dniu 30 kwietnia 2018 roku ulga na start umożliwia nowym przedsiębiorcom niepłacenie składek na ZUS przez pierwsze 6 miesięcy od rozpoczęcia wykonywania działalności. Taki przedsiębiorca jest jedynie zobowiązany do zarejestrowania się do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania co miesiąc składek na to ubezpieczenie w wysokości 319,94 PLN miesięcznie.

Zastosowanie ulgi na start – stanowiące ułatwienie dla osób otwierających firmę – może generować ryzyko dla podmiotów współpracujących z przedsiębiorcą korzystającym z ulgi. Kontrowersje wzbudza wykładnia następujących przepisów:

- **Art. 18 ust. 1 ustawy Prawo Przedsiębiorców z dnia 6 marca 2018 r. [Ulga na start w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń społecznych]**

Przedsiębiorca będący osobą fizyczną, który podejmuje działalność gospodarczą po raz pierwszy albo podejmuje ją ponownie po upływie co najmniej 60 miesięcy od dnia jej ostatniego zawieszenia lub zakończenia i nie wykonuje jej na rzecz byłego pracodawcy, [...], nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym przez okres 6 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej.

- **Art. 8 ust. 6a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych:**

Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność nie uważa się w rozumieniu niniejszej ustawy osoby fizycznej, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców.

Z powyższego można byłoby wywodzić, że osoba korzystająca z ulgi na start nie podlega ubezpieczeniom społecznym, więc została wyłączona z kategorii osób ubezpieczonych zawartych w art. 8 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Tym niemniej, ubezpieczeniu społecznemu można podlegać nie tylko będąc przedsiębiorcą (w tym twórcą lub artystą), lecz również będąc osobą wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której stosujemy przepisy Kodeksu cywilnego.

W piśmie z dnia 24 lipca 2018 r. (sygn. DI/100000/43/822/2018) ZUS uznał, że **osoby korzystające z ulgi na start** – pomimo że widnieją w CEIDG jako aktywni przedsiębiorcy, posiadają NIP i REGON i mimo że mogą być zarejestrowani jako czynni podatnicy podatku VAT - **nie są - w świetle przepisów o ubezpieczeniach społecznych - przedsiębiorcami. A okoliczność, że osoba korzystająca z ulgi na start nie jest dla ZUS przedsiębiorcą oznacza, że podejmując z taką osobą współpracę o charakterze usługowym powinno się odprowadzić składki społeczne od wypłaconego jej wynagrodzenia.** W świetle wynikających z art. 16 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 4 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych obowiązków płatniczych, z uwagi na dopisany do tej ustawy art. 8 ust. 6a, należałoby uznać, że obowiązek zapłaty składek społecznych zostaje zdjęty z usługodawcy korzystającego z ulgi na start i przerzucony na jego kontrahentów – „pracodawców”.

Tym niemniej, w udostępnionej przez ZUS informacji z dnia 27 sierpnia 2018 r.¹ wyjaśniono, że zleceniodawcy nie mają jednak obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne za kontrahentów, którzy korzystają z ulgi na start, pod warunkiem spełnienia następujących kryteriów:

- przedmiot umów zawieranych przez osoby korzystające z ulgi na start jest taki sam jak przedmiot prowadzonej przez nich działalności,
- osiąmane przez ww. osoby przychody są opodatkowane jako przychód z działalności gospodarczej.

W tych okolicznościach płatnicy składek mogą obecnie mieć wątpliwości w jaki sposób podejść do umów zawieranych z młodymi przedsiębiorcami. Szczególnie, że informacja o stosowanym przez młodego przedsiębiorcę reżimie opłacania składek nie jest powszechnie dostępna.

II. Konsekwencje dla przedsiębiorców

Niewątpliwie pierwotna interpretacja ZUS znajduje potwierdzenie w literalnej treści obowiązujących przepisów prawnych, natomiast najnowsza informacja podchodzi do problemu systemowo. Płatnicy powinni bowiem odróżnić przypadku, gdy kontrahent wykonuje na ich rzecz usługi w prowadzenia warunkach działalności gospodarczej oraz w ramach tzw. działalności wykonywanej osobiście. Biorąc powyższe pod uwagę, można oczekiwać, że ZUS będzie stosował analogiczne podejście jak Urzędy Skarbowe.

Z punktu widzenia płatnika należy zatem odwołać się do art. 5b ustawy o podatku dochodowym od osób

¹ <http://www.zus.pl/o-zus/aktualnosci/-/publisher/aktualnosc/1/ulga-na-start-zawsze-bez-skladek/1826497>

fizycznych, zgodnie z którym za pozarolniczą działalność gospodarczą nie uznaje się czynności, jeżeli łącznie spełnione są następujące warunki:

- 1) odpowiedzialność wobec osób trzecich za rezultat tych czynności oraz ich wykonywanie, z wyłączeniem odpowiedzialności za popełnienie czynów niedozwolonych, ponosi zlecający wykonanie tych czynności;
- 2) są one wykonywane pod kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonych przez zlecającego te czynności;
- 3) wykonujący te czynności nie ponosi ryzyka gospodarczego związanego z prowadzoną działalnością.

W takich przypadkach zlecenie ma dla wykonującego charakter działalności wykonywanej osobiście, co nakłada na płatnika obowiązek poboru zaliczek na podatek oraz składek na ubezpieczenie społeczne. W przypadku gdy którykolwiek z powyższych warunków ustawy PDOF nie jest spełniony, a młody przedsiębiorca wykonuje usługi, które wchodzą w zakres jego działalności, zlecenie będzie wykonywane w ramach działalności gospodarczej i będzie generowało przychody z tego źródła od których płatnik nie pobiera zaliczek na podatek. Z tego tytułu młody przedsiębiorca nie będzie miał statusu ubezpieczonego, a po stronie jego kontrahenta nie powstanie obowiązek płatniczy.

Przedstawiony w nowej informacji sposób wykładni wydaje się zgodny z założeniami przedstawionymi w uzasadnieniu do ustawy wprowadzającej ulgę na start – zaznaczono tam, iż *„konieczne jest przyjęcie zapisów technicznych, które spowodują, że osoby z niej korzystające nie będą podlegały obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym”*. Nie da się jednak ukryć, że przedstawiona przez ZUS informacja nie ma charakteru powszechnie wiążącego. Płatnicy, którzy potrzebują w tym zakresie większej dozy pewności, powinni rozważyć wystąpienie o wiążącą interpretację przepisów. Jednocześnie warto, by młodzi przedsiębiorcy przemyśleli czy opłaca im się korzystanie z ulgi. W razie bowiem zakwestionowania sposobu prowadzenia działalności gospodarczej, ewentualny pobór składek przez płatnika rzadko będzie dla nich korzystny - zważywszy, że składki potrącanie przez płatnika uzależnione są od wartości uzgodnionego wynagrodzenia, mogą one faktycznie przekroczyć kwotę, którą taki przedsiębiorca musiałby opłacać samodzielnie (por. tzw. „mały ZUS” w preferencyjnej wysokości 183,90 PLN/miesiąc).

Jak wynika z powyższego, rozwiązanie, które w pierwotnych zamiarach polskiego ustawodawcy miało wspierać młodych przedsiębiorców i przynosić im oszczędności w okresie, gdy zajęci są zwiększaniem potencjału biznesu, już na starcie generuje problemy. Sugerujemy zatem zweryfikowanie statusu rozliczeniowego kontrahentów, którzy prowadzą działalność gospodarczą od niedawna. Mogą Państwo także rozważyć wystąpienie o interpretację do ZUS lub Urzędu Skarbowego wydaną w indywidualnym stanie faktycznym. Z naszej strony służymy Państwu wsparciem w kwestii przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jak również jej związku z ustawą o podatku dochodowym od osób fizycznych.

KONTAKT

Marta Ignasiak – Doradca podatkowy
marta.ignasiak@sdzlegal.pl

Tomasz Szarek - Radca Prawny, PartneR
tomasz.szarek@sdzlegal.pl

Kancelaria Prawna Schampera, Dubis, Zając i Wspólnicy Sp.k.
ul. Kazimierza Wielkiego 3
50-077 Wrocław / POLAND
tel. +48 71 32651-40

Zachęcamy także do odwiedzenia naszego bloga „Spółka i prawo”: www.spolkaiprawo.pl